

Diskussion

i det kgl. danske Landhusholdningsselskab i Anledning af det ovenfor refererede Foredrag.

Forpagter Abel vilde i Anledning af, at der netop i disse Tider er forskellige Meninger fremme, om man i Kvægavlen er gaaet frem efter de rigtige Principer, spørge, om det nu ikke var nødvendigt, naar man begynder at etablere Avlscentre for Roer, at tage Hensyn til de forskellige Meninger, der gør sig gældende, og vil det da være rigtigt at lade Roen Nr. 46 udgaa? Taleren mener, at man kan kalde den en „Stribolter“. Det kunde jo dog være, at den kunde komme til at gøre sig gældende, hvis den blev bibeholdt i Forsøgene, og Taleren vilde derfor anmode den ærede Forsøgsleder om at lade den leve lidt endnu. Foredragsholderen eller Forsøgslederen har forøvrigt været konsekvent, idet han ogsaa har udskudt Nr. 66. Et andet Spørgsmaal, som Taleren vilde fremkomme med, var, om kun det Roefrø kunde deltage i Konkurrencen ved Statens Dyrkningsforsøg med indenlandske Rodfrugtstammer, som fremkom fra Avlscentrerne. Skulde det være Tilfældet, vilde det være uheldigt. Avlscentrerne skulde være de Steder, hvor man skulde søge sit Frø, hvis det er bedre end de almindelige Frøavlernes Produkter, men det vilde være uheldigt at give Avlscentrerne Eneret til at faa deres Stammer bedømte gennem Dyrkningsforsøgene ved Statens Forsøgsstationer.

Professor W. Johannsen vilde i Tilslutning til den foregaaende Taler varmt anbefale ikke at kassere Familierne 46 og 66; det vilde i flere Henseender have Interesse at bevare dem og følge deres Afkom. Taleren udtalte sin Glæde over

Foredragsholderens smukt gennemførte Arbejdsmetode, som utvivlsomt vilde give gode Resultater; det var en Tilfredsstillelse at se det Vilmorin'ske, individuelle Afkomsbedømmelsesprincip vinde frem til Anerkendelse i Praksis. Han mindede om den afvisende for ikke at sige fjendtlige Modtagelse hos toneangivende Kredse i Landbrugspressen, som det Vilmorin'ske Princip havde faaet i sin Tid, og hvorom den Strid, der førtes i „Ugeskrift for Landmænd“ i 1899, bar Vidne. Det rigtige Syn paa Forædlingssagen havde dog nu øjensynlig sejret.

Angaaende Brugen af Ordet „Nedarvningsevne“, saaledes som Foredragsholderen anvendte det, gjorde Taleren en Række Bemærkninger af mere almindelig Natur, knyttet til Kridttegninger paa Vægtavlen, hvilke Figurer ikke her kan reproduceres. Taleren pointerede ved sine Skemaer særlig Betydningen af den Type, hvortil det enkelte Individ hører. Individet kan dog afvige i den ene eller den anden Retning, saaledes at man paa Individet alene oftest ikke kan afgøre noget om den Type, det hører til, hvilket kun kan erkendes ved Bedømmelsen af Afkommet, saaledes som Vilmorin forlanger. I Realiteten var Taleren altsaa ganske enig med Foredragsholderen i dennes hele Fremgangsmaade og skulde paa andet Sted nærmere gøre Rede for Begrebet „Nedarvningsevne“, et Udtryk, som Foredragsholderen — ligesom Taleren tidligere havde gjort — havde taget fra Vilmorin.

Forsøgsbestyrer Helweg: Naar det baade af Forpagter Abel og Professor Johannsen var anbefalet ikke at lade Familierne Nr. 46 og 66 udgaa, kunde Taleren oplyse, at begge Familier var medtagne til Videreavl, fordi det til Belysning af forskellige Arvelighedsforhold vilde have Interesse at se, hvorledes de paagældende Familiekenedetegn vilde give sig Udslag i næste Slægtled. Hvad angaar det af Forpagter Abel fremsatte Spørgsmaal, om kun Avlscentrene herefterdags kunde konkurrere ved Bedømmelsen af Rodfrugtstammer gennem Forsøgsstationernes Dyrkningsforsøg, skulde Taleren svare, at selvfølgelig har enhver Frøavler samme Ret til at faa sin Stamme bedømt gennem Stammeforsøgene som Avlscenterejerne. Noget andet er, at Taleren formodede, hvis Fremtiden, som han ventede, kom til at vise, at Familieavlen frembød saa store Fordele frem for den gamle Avlsmetode, at Avlscenterstammerne i væsentlig Grad overgik de almindelige Frøavlernes

Stammer, saa vilde der efterhaanden blive flere og flere Frøavlere, der af sig selv opgav at anmelde deres Stammer til Dyrkningsforsøgene, fordi de ansaa det for haabløst at konkurrere med Avlscenterernes Stammer. Taleren kunde derfor tænke sig, at Avlscenterstammerne en Gang ad Aare blev ene om at møde frem til Bedømmelse ved Statens Stammeforsøg, men det sker ikke, før den gamle Avlsmetodes Tilhængere i Erkendelse af den nye Avlsmetodes Fortrin holder sig tilbage fra at konkurrere. Det glædede Taleren, at Professor Johannsen gav den Plan, der var lagt for Avlscenterenes Arbejde, sin Tilslutning, og naar Professoren havde gjort nogle Bemærkninger til Udtrykket „Nedarvningsevne“, gjaldt dette for saa vidt ikke selve Begrebet, som Professoren jo var enig med Hensyn til Renavl en af de Familier, der viste størst Nedarvningsevne.

Handelsgartner D. T. Poulsen: Professor Johannsen siger, at Typen maa være det afgørende, og denne Udtalelse falder noget sammen med de Erfaringer, Taleren som praktisk Gartner har gjort. Typen kan man paa ingen Maade tillægge en ringe Betydning, tværtimod; den maa være det afgørende. Taleren var ganske sikker paa, at forstaar man at udvikle Typen rigtig, kan man gennem den tiltrække en Stamme, som bliver i Besiddelse af en meget stor Række af Fuldkommenheder, men ganske vist Fuldkommenheder, som kun kan konstateres gennem det Ydre, gennem Beskuelser, men som maa siges at være Fuldkommenheder, og som gør Stammen værdifuld. En Kendsgerning er det jo, at naar man herhjemme staar med en ret stor Række af udmærkede gode Rodfrugstammer — der findes naturligvis ogsaa et stort Antal af daarlige Stammer — er de fremkomne ved praktiske Folks Initiativ og Arbejde, og disse Stammer er ganske sikkert kun fremkomne ved Udvalg af Typer. Taleren mindes saaledes fra sin Ungdom, hvorledes man paa Landbohøjskolen gennem et Udvalg frembragte en aldeles fortrinlig Barresstamme, som sikkert har dannet Grundlaget for de udmærkede Barresstammer, som nu findes spredte Landet over.

Naar Hr. Helweg udtalte, at den Erfaring, som praktiske Rodfrugtdyrkere havde gjort, var den, at man kan bringe sin Stamme til et vist Punkt og saa ikke videre, er det saa ikke en Følge af, at man har bragt den paagældende Stamme til det Standpunkt, som den paa Basis af den Jord-

bundskvalitet, som man er i Besiddelse af, og til en vis Grad ogsaa paa Grund af Klimaets Beskaffenhed, kan bringes? Taleren troede ganske sikkert, at det var disse Forhold, der dannede Grænsen i saa Henseende. Efter en kort Bemærkning om, at man ganske sikkert ikke herhjemme kan konkurrere med de lave Priser, til hvilke Rodfrugtfrø ofte udbydes, udtalte Taleren, at naar den ærede Foredragsholder ret stærkt og tydeligt urgerede som noget givet, at Resultatet af den ny Forædlingsmetode skulde være det, at den skulde bringe Landmanden ret store Fordele, maatte man være berettiget til at sige, at man først maatte afvente Resultatet, først maatte se, om den ny Forædlingsmetode virkelig ogsaa rummer Fordele fremfor den gamle Metode, som hidtil har været anvendt, og som har givet et godt Resultat. Det maa konstateres gennem det Arbejde, der nu gøres, om det ogsaa virkelig skulde være saa, at den ny Metode ikke alene bringer lige saa store Fordele som den gamle, men ogsaa adskillig større. Det forekom Taleren, at dette endnu ikke var bevist.

Sekretær Dorph-Petersen udtalte, at man kunde takke Hr. Helweg for, at man nu forstod, hvad man havde at gøre for at faa nogle Familier eller Stammer, som er bedre end dem, man hidtil har haft. Det er imidlertid ikke alene Roerne, som der kan være Tale om; den samme Fremgangsmaade, som anvendes overfor dem, maa ogsaa kunne anvendes over for andre Planter, og Forsøg i den Retning bliver ogsaa satte i Gang. Private Avlere vil kunne faa Prøver udtagne af deres Varer og undersøgte ved Forsøgsstationerne, og man vil da ad den Vej kunne faa Avlscentre frem. Hr. Poulsen tvivler om, at det er den rigtige Vej at gaa, den rigtige Metode at anvende, men saaledes stod det ikke for Taleren. Naar man har set Arbejdet paa Forsøgsstationerne, er man ikke i Tvivl om — Taleren var det i hvert Fald ikke — hvad der kan naas ad den Vej.

Professor W. Johannsen skulde til Hr. Handelsgartner Poulsen bemærke, at Ordet „Type“ brugtes i to Betydninger, dels som et Udtryk for samtlige Egenskaber hos et karakteristisk præget — særlig et godt og smukt — Individ, dels ogsaa som Udtryk for den gennemsnitlige Beskaffenhed, m. H. t. en enkelt Egenskab, det Gennemsnit, hvorom de til samme snævrreste Slægtskabs Kredse hørende Individuer varierer. Det var i

denne mere præcise Betydning, at Taleren brugte Ordet Type. — Med Hensyn til den Opfattelse, at et Udvalg i bestemt Retning af Moderroer skulde formindske Variabiliteten, da vilde dette næppe være rigtigt — naar Talen er om den individuelle Variabilitet. Men ved Udvalg af Familier vilde man, som Foredragsholderen vel nærmest mente, kunne vente at indskrænke Afgivelserne mellem Familierne meget. Efter Talerens egne Undersøgelser med Bønner og med Byg — Undersøgelser, hvis første Del bliver offentliggjort i Videnskabernes Selskabs Oversigt 1903, 3die Hefte — maatte han slutte, at man, naar først Familierne var isolerede virkelig rent, ikke vilde kunne naa stort videre frem ved Udvalg af de bedste Individuer. Dog var her selvfølgelig Mulighed for stødvis Nydannelse af særlig gode Typer ved saakaldt Mutation, en Sag, der i Øjeblikket særlig studeredes af den fremragende, hollandske Botaniker de Vries. — Hvor meget der end kunde naas ved den Fremgangsmaade, som Foredragsholderen med Rette holdt sig til, og som absolut maatte følges i første Linie, saa var det dog neppe Hensigten udelukkende at holde sig til streng Familieavl, ogsaa i Fremtiden, naar de foreliggende Typer var isolerede. Man maatte jo altid lade Plads staa aaben for Modtagelse af ny fremkomne Typer, selv om disse skrev sig fra „Roe-Pøbelen“ uden Stamtavle. Men selvfølgelig kunde Individuer kun accepteres, naar deres Afkom viste sig godt; thi først da kan man erkende, at Typen er god! Med Hensyn til den stærkt gennemførte Renavl kunde den Fare tænkes — jeg tror dog ikke, den er stor —, at Frugtbarheden vilde blive formindsket, og deri maatte man vel se en af Grundene til Erh. Frederiksens Afvisning af det Vilmorin'ske Princip for Roernes Vedkommende; thi denne for-tjenstfulde Roedyrker mente, at Trangen til Fremmedbestøvning maatte tilfredsstilles.

Handelsgartner D. T. Poulsen nærer Interesse for Vilmorin og hans Arbejde. Taleren har kun villet tage den hidtil anvendte Forædlingsmetode i Forsvar. Man vil ganske sikkert paa den Maade, man hidtil er gaaet frem, kunne naa gode Resultater.

Forsøgsbestyrer Helweg: Handelsgartner Poulsens Udtalelser gav Taleren en kærkommen Lejlighed til nærmere at præcisere sit Standpunkt overfor den gamle Avlsmetode.

Taleren erkendte i fuldt Maal, at denne havde bragt smukke Resultater i Retning af ringe eller middelmaadige Stammers Forbedring, og de fleste blandt Tilhørerne vilde formentlig ogsaa være bekendte med, at Taleren paa forskellig Maade havde arbejdet for at drage f. Eks. de gode Barresstammer frem, som vi havde herhjemme, og som vi havde den gamle Avlsmaade at takke for. Hr. Poulsen havde endvidere erklæret sig enig i, at man gennem den gamle Avlsmetode kun kan naa til et vist Punkt med Hensyn til Stammens Forbedring og saa ikke videre. I Virkeligheden var der altsaa i alt det væsentlige fuld Enighed mellem Hr. Poulsen og Taleren, og først da hører Enigheden op, naar Hr. Poulsen udtaler som sin Mening, at det er Klima, Jordbund o. l., der er Skyld i, at Stammens Forbedring gaar istaa, medens Taleren havde hævdet, at det maatte tilskrives den gamle Avlsmetode selv, fordi man ikke kunde undgaa, naar denne Metode anvendtes, at Roer med stor Nedarvningsevne krydsedes med Roer af ringe Nedarvningsevne. Taleren mener, at den ny Avlsmetode kan føre Forædlingen ud over dette, den gamle Avlsmetodes døde Punkt; men naar Hr. Poulsen spørger om Beviser herfor, saa ligger det i Sagens Natur, at disse først ad Aare kan skaffes til Veje, naar Avlscentrernes Stammer kan blive underkastede en Bedømmelse ved Forsøgsstationerne. Det eneste Bevis, der i Øjeblikket kan fremdrages, er den i Foredraget paapegede, store Forskel mellem Afkommet efter de enkelte Mødre. For Avlscentrejerne har dette været tilstrækkelig Bevis, og de har uden Betænkning sat sig i de ret betydelige Udgifter, som den nye Avlsmetode medfører, i sikker Fortrøstning til, at de har al Udsigt til ad Aare i Konkurrencen ved Stammeforsøgene at slaa de Frøavlere, som holder sig til den gamle Avlsmetode. Der har været talt en Del om Typerne, og Taleren kunde ønske at betone, at han tillægger det typiske Præg — navnlig Ensartethed i Henseende til Type — den aller største Betydning for Avlen. Uensartethed i Type anser Taleren for et Tegn paa Indblanding af fremmed Blod, fremkaldt ved Krydsning mellem afvigende Typer. At indarbejde Avlssoliditet i Krydsninger mener Taleren er en saare vanskelig Opgave, og Familier, som man kan have Mistanke om er krydsbefrugtede, fraraader han derfor altid at bruge til Videreavl, selv om de er gode i andre Retninger.

Professor W. Johannsen vilde paa Foranledning af en Ytring af den ærede Foredragsholder bemærke, at man ikke, fordi en Familie eller Stamme varierer meget stærkt med Hensyn til een Egenskab, kan slutte, at ogsaa andre Egenskabers Variation her er særlig stor. Det var — hvad ogsaa de nyere Undersøgelser om Bastarder viser — ikke berettiget at slutte fra en Karakter til andre. Her maatte man vogte sig for „Formalisme“, den Taleren ønskede Planteavlen fri for. Men atter her er Vilmorins individuelle Afkomsbedømmelses Princip den Vej, Undersøgelserne baade i Teori og Praksis maa følge, og Taleren vilde derfor atter ønske den ærede Foredragsholder til Lykke med hans saa forstaaende og vel udførte Anvendelse af dette Princip.

Forpagter Schou, Tybrind, vilde spørge, om det var almindelige Handelsvarer af danske Stammer, der var anvendte til Sammenligning med de i den sidste Tabel opførte udenlandske Stammer.

Forsøgsbestyrer Helweg: Der var anvendt baade gode og daarlige Stammer herhjemme fra, og de er sammenlignede med Handelsfrø fra Udlandet; da det kun er Tørstofprocenten, det drejer sig om, kan der formentlig ikke indvendes noget herimod.

Forpagter Schou: Det er altsaa almindeligt Frø herhjemme fra, der er sammenlignet med almindelige Handelsvarer fra Udlandet, og Basis for Sammenligningen er altsaa den samme.

Præsidenten (Hofjægerm. Friis) takkede Forsøgsbestyrer Helweg for hans interessante Meddelelser og for hans Arbejde med de betydelige Forsøg, som han leder.